

Purim: Celebration, Intoxication and Elevation

Rabbi Shmuel Silber

1. אסתר פרק ט

(כ) ויכתב מרדכי את־הדברים האלה וישלח ספרים אל־כל־היהודים אשר בכל־מדינות המלך אֲחֻשׁוּרוֹשׁ הַקְּרוּבִים וְהַרְחוּקִים: (כא) לְקִיָּם עֲלֵיהֶם לְהִיּוֹת עֲשִׂים אֶת יוֹם אַרְבַּעָה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אָדָר וְאֶת יוֹם־חַמְשָׁה עָשָׂר בּוֹ בְּכָל־שָׁנָה וְשָׁנָה: (כב) כִּי־מִיָּמִים אֲשֶׁר־נָחַו בָּהֶם הַיְהוּדִים מֵאוֹיְבֵיהֶם וְהוֹדֵשׁ אֲשֶׁר נִהְפְּדוּ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה וּמֵאֲבֵל לְיוֹם טוֹב לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מִשְׁתָּה וְשִׂמְחָה וּמְשֻׁלּוּחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמְתָנוּת לְאֲבִיוָנִים:

20. And Mordecai inscribed these things and sent letters to all the Jews who were in all the provinces of King Ahasuerus, both near and far, 21. to enjoin them to make the fourteenth day of the month of Adar and the fifteenth day thereof, every year, 22. as the days when the Jews rested from their enemies, and the month that was reversed for them from grief to joy and from mourning to a festive day-to make them days of feasting and joy, and sending portions one to another, and gifts to the poor.

2. משלי פרק כז פסוק י

רַעַךְ וְרֵעֵה וְרַע אָבִיךָ אֶל־תַּעֲזֹב וּבֵית אָחִיךָ אֶל־תָּבוֹא בְיוֹם אֵיךָ טוֹב שָׁכֵן קָרוֹב מֵאָח רָחוֹק:
Do not forsake your friend and your father's friend, and do not enter your brother's house on the day of your misfortune; a close neighbor is better than a distant brother.

3. מצודת דוד משלי פרק כז פסוק י

(י) רעך – האוהב אותך וגם את אביך אהב ומהנראה שנשרשה האהבה ולזה אל תעזוב אהבתו ...

4. רש"י משלי פרק כז פסוק י

(י) רעך ורע אביך – הקדוש צרוך הוא שנקרא רע לישרי ורע אביך שחיבב את אצותיך:

5. באר החיים (קכ"ט)

הקב"ה מבקש מנות ומתנות מכל איש כפי מה שהוא, ואת כל כוחותיו יקריב להקב"ה הנקרא רעהו ...

6. שולחן ערוך אורח חיים הלכות מגילה ופורים סימן תרצה סעיף ד

חייב לשלוח לחבירו שתי מנות בשר או של מיני אוכלים, שנאמר: ומשלוח מנות איש לרעהו (אסתר ט, יט ו – כב) שתי מנות לאיש אחד.

7. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף ז עמוד ב

אמר רבא: מיחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. רבה ורבי זירא עבדו סעודת פורים בהדי הדדי, איבסום, קם רבה שחטיה לרבי זירא. למחר בעי רחמי ואחייה. לשנה אמר ליה: ניתי מר ונעביד סעודת פורים בהדי הדדי! – אמר ליה: לא בכל שעתא ושעתא מתרחיש ניסא.

“Rava said: “An individual is required to become intoxicated on Purim until he cannot differentiate between “Cursed is Haman” and “Blessed is Mordechai.” Rabbah and Rabbi Zeirah conducted their Purim seudah together. They became intoxicated. Rabbah got up and killed Rabbi Zeirah. The next day (Rabbah realized what he had done) and prayed for Divine compassion and Rabbi Zeirah was brought back to life. The following year, Rabbah said to Rabbi Zeirah, “Let us make the Purim seudah together.” Rabbi Zeirah responded, “miracles don’t occur at all times (i.e. it was a miracle that he was brought back to life and we cannot rely on that miracle happening again this year).”

8. חכמת מנוח (מס' מגילה

והילדים שבישראל וכן להגיד עטמונות הגדולה שאסילו לילדים ולקטנים דבר שלום עמהם והיה מדבר עמהם דברי אהבה וריעות ולא נמנע מזה להיותו קושט לו זה לפחיתות כמו שקלט מחבאים שלא לדבר עם קצת בני אדם. והנה האכילה והשתיה שאוכלים קצת בני אדם זה עם זה מקרב הלכמות ומסיף האהבה ביניהם כידוע ומסורסס עד שיסילון הקנאה והשנאה שניניהם וע"י אמר שיסמכר עד שלא ידע לשנוא השונא שהוא דוגמת המן ולאחריו ולא ידע ג"כ לקנאות אח סיכרו הסמכרך בעושר וגדולה שהיא דוגמת מרדכי ואמר כחלה שלא ידע בין ארור המן ואמר כך לברוך מרדכי. ללא זו אף זו כלומר לא די שירחיק השנאה מלבו שהוא דבר גדול שאסרנו פורה בלאו דלא השנא אלא אסילו הקנאה ורחיק מלבו. ע"ל כי מלת ארור וכרוך הוא פועל לא

למלך ע"ל ולמסל נקטיה על שיסלך כל אדם הקנאה והשנאה שיש לו על חנירו מלבו כסורים כי לפעמים אדם שונא לאדם בעבור היותו נוררו ועשה לו דבר רע וחושב רע עליו ודרכו לקללו תמיד ולאחריו תמיד וזהו דוגמת המן כי כל שונאו של אדם הוא המן שלו. ולפעמים אדם נקנא לאדם לא מחמת שעשה עמו רעה אלא מחמת שרואה אצלו צרכה מעושר וגדולה דוגמת מרדכי שממחה גדולתו קנאו בו קצת כמו שנאמר ורלו לרוב אחיו משמע ולא לכל אחיו וסיי הראב"ע כי אין יכולת באדם לרעות הכל בעבור קנאת האחים. וכן הוא בחמות שלא קנאוהו רק בעבור גדולתו שהרי לא עשה שום רע. לשום אדם ריון שהיה עניו מאד והמיד עליו הכתוב דורש טוב לעמו ודובר שלום לכל ורעו וסיי רע"י לכל ורעו עמו ונראה שהכוונה על הקטנים

